GeniaaL gedacht

We willen meningen horen. Meningen van ingenieurs over wat hen nauw aan het hart ligt, meningen van niet-ingenieurs over ingenieurs en ingenieuren, alles wat des mensen is, kan en mag aan bod komen. Als het maar 'uw gedacht' is, mijn gedacht.

Hype

Flippo's, macarena, Harry Potter, Pokémon, bottle flip, duck face, dabben, allemaal hypes die even snel gaan als dat ze komen. De virale verspreiding via de sociale media overtreft de nochtans erg reproductieve konijnen van Fibonacci ruimschoots. In sommige gevallen wil een intensieve merchandising de viraaltjes nog weleens helpen, want ergens is er altijd wel iemand die eraan verdient.

Een hype is een manier van de burger om te ontsnappen uit de middelmatigheid van de dagelijkse beslommeringen, de stilstand van de files en de maalstroom van de verandering (ik durf het nog nauwelijks vooruitgang te noemen). Een hype is ook meestal een uiting van disjuncte subculturen. De uit de realiteit tredende Pokémontariërs zijn duidelijk te onderscheiden van de mindfulnezen hoewel ze dezelfde realiteit transcenderen. En het hakkende voetenwerk van de gabbers en raveteven verschilt grondig van de minimale armzwaai van de dabbers. Zo hebben ze elk hun ding.

De hipster is per definitie niet te vatten in een definitie. De hipster wil aan de middelmaat ontsnappen maar wil zeker ook geen hype creëren. Maar omdat er wel meerdere hipsters zijn die er zo over denken, ontstaat juist een subcultuur die je als een hype zou kunnen definiëren. Ze brengen, uitgerust met retrobril en manbun, hun kinderen in een hippe bakfiets naar school en bespreken daarna met andere hipsters in een trendy koffiebar de nieuwste vintage mode en delen er hun flexitarische weetjes. Hun hype zit in het negeren van de hype. Les extrêmes se touchent. Hip of hype, het ligt dus dicht bij elkaar.

Iets minder prominent in de media, maar eigenlijk even dwingend en richtinggevend zijn de hypes die je in het onderwijs of in het wetenschappelijk onderzoek kan onderscheiden en die je in sommige gevallen ook moet ondergaan. Want wie niet mee is, wordt meedogenloos achtergelaten. Het vergt heel wat vaardigheid om in een kolkende subsidiestroom van tegenstrijdige hypigheden en hipperneien het hoofd boven water te houden en de goede evaluaties, of erger nog, het nodige projectgeld binnen te halen.

De onderwijzers, zij dansen naar best vermogen op het ritme van de muziek die hen voorgespeeld wordt. Dan is het de reggae van de zelfstudie en dan is het weer de new beat van het leren leren want dat zal je levenslang moeten doen. Alsof je tijdens je loopbaan ooit nog eens de tijd daarvoor zal vinden. Maar vermits de new beat al lang niet meer nieuw is, is het dus tijd om te veranderen. En jawel, daar komt de wind van de garagepunk met Poll Everywhere aangewaaid en de passen worden vrolijk opgeloefd. Het dansritme wordt bepaald door speciaal daarvoor gesubsidieerde onderzoekers die afrekenen met de frustraties van hun eigen onderwijs. En weer anderen evalueren de danspassen van de onderrichters, geleid door de quotering van de studenten die verondersteld worden zelf best te weten hoe ze moeten onderwezen worden. Gouden krijtjes worden uitgereikt aan hen die geen krijtjes meer gebruiken of aan hen die het best een stand-upcomedian benaderen. Maar het onderwijs is geen lachertje meer. Het is eten en gegeten worden en hopen dat het resultaat foie gras zal zijn.

Met het onderzoek is het niet veel beter gesteld. Opleidingen en studiedagen worden georganiseerd, niet om aan wetenschap te doen, maar om een project te helpen schrijven dat kans maakt in de lijst van onderwerpen die bij de laatste call trendy blijken te zijn. Als de piñata met Europese of andere subsidies en beurzen wordt opgehangen, is er al een hele procedure aan voorafgegaan. De focus wordt bepaald door politici die reeds geruime tijd zijn gemasseerd door lobbyisten en drukkingsgroepen die hen de nodige sleutelwoorden opdringen en aldus bepalen welke de hippe onderwerpen zullen zijn voor deze ronde.

De projectschrijvers, perfect gecoacht en geïnformeerd, hebben hun best gedaan de gepaste buzzwords in hun voorstel te verwerken en hebben zich in bochten gewrongen om er minstens eentje in de titel te moffelen. Ze hebben daarnaast de nodige aandacht besteed aan de vereiste kwaliteiten van economisch rendement, lokale verankering, milieu, duurzaamheid, mobiliteit, gender equality en ontwikkelingssamenwerking.

© Joris Snaet

Eens de projectoogst binnen wordt een legertje evaluatoren gerekruteerd. Aan hen - ach het zijn ook maar wetenschappers en ze kunnen dus wel wat hulp gebruiken - wordt opgelegd welke punten ze moeten evalueren, elk met variabel gewicht dat achteraf zo nodig aangepast kan worden om de alternatieve evaluaties en het resultaat met checks and balances in evenwicht te brengen. De referee wordt dus een blinddoek voorgebonden en een stok in handen gegeven om op de piñata te slaan als een project van de gepaste strekking op de catwalk paradeert, zodat al het lekkers de visionaire auteurs in de schoot kan vallen. De trendwatcher beschrijft voor hen in geuren en kleuren welke projecten passeren en wanneer ze met de stok de subsidiebol moeten beroeren.

Als eerste project krijgen we al meteen een mooie cocktail van smaakvolle en trendy nanotechnieken voor chipontwerp. De combinatie met generische optimalisatiemethoden op Euclidische manifolds is gedurfd, maar toch op een merkwaardige manier harmonieus te noemen. Oh, wow, een volgende project neemt het eerste al onmiddellijk de wind uit de zeilen. Hier worden biomedische nanobots voorzien van een firewall om de apocalyptische gray goo te voorkomen. En dit VLC-project is ook niet mis. Visible Light Communication met quantum-based beveiliging tegen Google. Hmmm, maar dit 'twerkt' toch een beetje te sensueel tegen quantum computing aan en dat ligt ook niet meer zo in de markt. Toch goed geprobeerd want de big data en data mining zullen hier wel niet ver te zoeken zijn hoewel die ook al hun beste tijd hebben gehad. Oeps, zie ik daar iets als simulatie van niet-lineaire dynamische systemen. Niet te geloven. Wie heeft die dinosaurus uit de vorige eeuw opgedolven? Ai ai ai en dan wordt er ook nog chaostheorie bij betrokken. Dat is allemaal zó passé. Niet opgelost, maar wel passé. Gelukkig komt daar al een volgend project. Dat ziet er beter uit. Het is ... Sorry ... Er werd zopas in mijn oortje gefluisterd dat de commissie het eens geworden is over een verdeling. Sorry guys, het geld is op. Mic drop.

Adhemar Bultheel

Adhemar Bultheel is professor-emeritus aan de Faculteit Ingenieurswetenschappen, verbonden aan de Afdeling Numerieke Analyse en Toegepaste Wiskunde van het Departement Computerwetenschappen. Hij heeft jarenlang opleidingsonderdelen in de toegepaste wiskunde gedoceerd en is dan ook een vaste waarde in de herinneringen van vele alumni.

